

Engerdal kommune
helt naturlig

Retningslinjer for behandling av søknader etter Motorferdselloven i Engerdal kommune

Vedtatt av kommunestyret: 19.11.2025 Sak: 61/2025

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
1.1	Formål	1
1.2	Virkeområder og definisjoner.....	2
1.3	Revisjon og gyldighet.....	2
2	Generelt.....	2
2.1	Naturverdier og motorferdsel	2
2.2	Reindrift	3
2.3	Snøskuterløyper	3
2.4	Verneområder og forvaltning	4
2.5	Motorferdsel i Femundsmarka nasjonalpark og tilgrensende verneområder	5
2.5.1	Søknader etter verneforskrift	5
2.5.2	Motorferdsel i utmarksnæring.....	6
2.5.3	Transport til hytter og buer	6
2.5.4	Uttransport av felt elg	7
2.6	Naturmangfoldloven	7
2.7	Søknad om dispensasjon til motorferdsel	7
2.8	Behandling av søknader	8
2.9	Kjøretidsbestemmelser.....	8
2.10	Kjørebøker	8
2.10.1	Kontroll av Kjørebøker	9
2.11	Forhold til grunneier og veieier	9
2.12	Forholdet overfor beitedyr.....	9
3	Kjøring som ikke behøver dispensasjon.....	10
3.1	Transport av jaktutbytte	10
3.2	Materialtransport.....	10
3.3	Opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker	11
4	Dispensasjon til motorferdsel	11
4.1	Leiekjøring.....	11
4.1.1	Oversikt over leiekjøringsløyper	12
4.2	Varig funksjonshemming.....	13
4.3	Transport av bagasje og utstyr til fritidsbolig.....	13

4.4	Kjøring i utmarksnæring for fastboende.....	14
4.5	Transport av ved	15
4.6	Gruppeturer på snødekt mark.....	15
4.7	Tillatelse ved særlige behov.....	16
4.8	Bruk av luftfartøy.....	16
4.9	Reaksjoner ved brudd på retningslinjer og vilkår	17
4.10	Særlige vilkår og klagebehandling.....	17
5	Barmark	18

1 INNLEDNING

1.1 Formål

Motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag er i utgangspunktet forbudt, med mindre annet følger direkte av lov eller dispensasjon gitt med hjemmel i lov. Dette følger av lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven), med tilhørende forskrifter og veiledninger.

Engerdal kommune har ansvar for å forvalte regelverket og behandle søknader om dispensasjon etter motorferdselloven. Hovedgrunnlaget for reguleringen av motorferdsel i utmark og vassdrag er:

- [Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag \(motorferdselloven\), sist endret 6. juni 2025](#)
- [Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, sist endret 10. juli 2025](#)
- [Rundskriv T-1/96 – Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag](#)
- [Rundskriv T-6/09 – Om endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag](#)

Formålet med disse kommunale retningslinjene er å:

- Følge opp intensjonene i motorferdselloven og tilhørende regelverk
- Forankre ansvar og praksis for saksbehandling i Engerdal kommune
- Bidra til å begrense motorferdsel i utmark til et minimum, for å ivareta naturen og fremme friluftsliv og trivsel, jf. lovens formålsparagraf
- Sikre lik og forutsigbar behandling av dispensasjonssøknader

Kommunen kan gi dispensasjon fra det generelle forbudet mot motorferdsel, innenfor rammene av lov og forskrift. Retningslinjene gir tydelige føringer for når dispensasjon kan gis, og hvilke vilkår som skal stilles.

Kommunens plikter:

- Veilede søkere i regelverket for motorferdsel.
- Behandle søknader om dispensasjon etter motorferdselloven § 6 og forskriftens

§§ 5 og 6.

Vilkårene som stilles ved dispensasjoner er fastsatt med hjemmel i motorferdselloven § 6 andre ledd, eller i § 7 i forskriften om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Disse vilkårene gjelder for alle tillatelser som gis med grunnlag i § 6 i loven og §§ 5 og 6 i forskriften.

I tillegg gjelder kjøretidsbestemmelser dersom dette er satt som vilkår i tillatelsen, uavhengig av hjemmelsgrunnlag.

1.2 Virkeområder og definisjoner

Disse kommunale retningslinjene gjelder motorisert ferdsel i utmark og på islagte vassdrag som krever tillatelse fra kommunen etter motorferdselloven og tilhørende forskrifter.

Med motorferdsel menes bruk av motordrevne kjøretøy og fartøy som bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøscooter, båt, vannscooter og lignende, samt start og landing med luftfartøy. Dette inkluderer også sveving nær bakken i forbindelse med lasting og lossing. Droner omfattes ikke av regelverket, da de ikke inngår i motorferdsellovens definisjon av motorferdsel.

Begrepet utmark følger friluftslovens definisjon og omfatter all udyrket mark som ikke regnes som eller likestilles med innmark. Eksempler inkluderer setervoller, skog, kulturbeiter og skogplantefelt i utmark. Veier i utmark som ikke er opparbeidet eller brøytes for vanlig biltrafikk, regnes også som utmark.

1.3 Revisjon og gyldighet

Disse kommunale retningslinjene skal gjennomgås årlig og revideres ved behov, for å sikre at de er i tråd med gjeldende lovverk og forvaltningspraksis. Retningslinjene gjelder inntil videre, og vil bli oppdatert eller erstattet dersom det kommer ny lov eller forskrift som tilsier dette.

2 Generelt

2.1 Naturverdier og motorferdsel

Engerdal kommune har store og verdifulle naturområder som preges av villmarksnatur,

store sammenhengende skog- og fjellområder, og lite teknisk infrastruktur. Dette gjør kommunen attraktiv for friluftsliv, jakt, fiske og rekreasjon, samtidig som det stiller særlige krav til forvaltning av motorferdsel i utmark.

Sentrale verneområder i Engerdal kommune er Femundsmarka nasjonalpark, Gutulia nasjonalpark og Femundslia landskapsvernområde, som alle forvaltes etter nasjonale retningslinjer og har et særskilt vern mot tekniske inngrep og forstyrrende aktiviteter. I tillegg finnes det flere naturreservater i kommunen, som også har strenge restriksjoner på motorisert ferdsel.

Innenfor disse områdene gjelder det strengere regler for motorferdsel enn ellers i kommunen. Dispensasjoner behandles da både etter motorferdselloven og etter gjeldende verneforskrifter. Det er vernemyndigheten (Statsforvalteren eller nasjonalparkstyre) som behandler søknader etter verneforskriften, mens kommunen behandler etter motorferdselloven.

Søknader som gjelder motorferdsel innenfor verneområder vil derfor ofte ha lengre saksbehandlingstid, og det må påregnes strengere vilkår enn for tilsvarende ferdsel utenfor verneområdene.

2.2 Reindrift

Kommunen har plikt til å ivareta reindriftenes interesser ved behandling av søknader etter motorferdselloven. I Engerdal foregår det tamreindrift innenfor Elgå reinbeitedistrikt (Svahken Sijte), som har helårsaktivitet i store deler av kommunen. Motorisert ferdsel kan i flere tilfeller komme i konflikt med viktige funksjonsområder for reinen, som kalvingsområder, flyttleier og vinterbeiter.

Ved behandling av søknader som berører områder med aktiv reindrift, skal kommunen vurdere om tiltaket kan forstyrre eller vanskeliggjøre næringsutøvelsen. Etter sameloven § 4-2 har Sametinget og andre representanter for berørte samiske interesser rett til konsultasjon i saker som kan påvirke samiske interesser direkte.

Alle saker innenfor Elgå reinbeitedistrikt oversendes derfor distriktsstyret til orientering. Distriktsstyret må innen rimelig tid gi beskjed dersom de ønsker konsultasjon i den aktuelle saken. Dersom svar ikke mottas innen fastsatt frist, legger kommunen til grunn at saken ikke tas opp til konsultasjon, men at distriktet er informert.

Reindriften har for øvrig egen adgang til motorferdsel i utmark i forbindelse med sin næringsutøvelse, jf. [reindriftsloven § 23](#).

2.3 Snøskuterløyper

Engerdal kommune har et snøskuterløypenett som dekker store deler av kommunen, og som er fastsatt i medhold av [motorferdsellovens § 4a](#) og tilhørende forskrift.

Løypenettet er regulert i [Forskrift om snøskuterløyper, Engerdal kommune, Innlandet \(FOR-2018-08-15-1652\)](#), og gir innbyggere og tilreisende mulighet for rekreasjonskjøring innenfor klart avgrensede traseer. Kjøring i løypenettet krever ikke dispensasjon, men brukere må ha løypekort og er forpliktet til å følge fastsatte vilkår, traseer og kjøretider.

Kommunen vil ikke gi dispensasjoner etter motorferdselloven eller tilhørende forskrifter i tilfeller hvor fastsatt snøskuterløype kan benyttes. Søknader om dispensasjon i slike områder vil derfor som hovedregel bli avslått, med henvisning til at formålet kan ivaretas gjennom bruk av eksisterende løypenett. Løypenettet skal fungere som et styringsverktøy som kanaliserer kjøring til faste traseer, og som samtidig begrenser uønsket motorferdsel og ivaretar hensynet til natur, dyreliv og andre brukere av utmarka.

2.4 Verneområder og forvaltning

Engerdal kommune har store verneområder hvor motorferdsel reguleres etter både motorferdselloven og verneforskriftene. Statsforvalteren i Innlandet (SFIN) og Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker (NFG) er forvaltningsmyndigheter etter verneforskriftene. Kommunen behandler søknader etter motorferdselloven.

Verneområde	Størrelse	Arealenhet	Ansvar
Femundsmarka nasjonalpark	573 000	daa	NFG
Gutulia nasjonalpark	23 000	daa	NFG
Kvisleflået og Hovdlia naturreservat	56 800	daa	SFIN
Galtsjøen naturreservat	5 400	daa	SFIN
Bjørnberga og Isteren naturreservat	88 500	daa	SFIN
Volaberget og Kvemskjølen naturreservat	16 200	daa	SFIN
Grøvelsjøen naturreservat	13 600	daa	NFG
Bjørkodden naturreservat	1 400	daa	SFIN
Flensmarka naturreservat	42 600	daa	SFIN
Femundslia landskapsvernområde	40 000	daa	NFG

I verneområder må det søkes dispensasjon fra verneforskriften ved behov for motorferdsel. Søknaden sendes til Statsforvalteren eller nasjonalparkstyret avhengig av forvaltningsansvar. Ved bruk av privat snøskuter, må det i tillegg søkes etter

motorferdselloven. Vernemyndigheten fastsetter vilkår som antall turer, tidsrom, kjørebok mv.

2.5 Motorferdsel i Femundsmarka nasjonalpark og tilgrensende verneområder

Femundsmarka og tilgrensende områder er vernet etter naturmangfoldloven og har særskilte regler for motorferdsel. Her må søknader om bruk av snøscooter, barmarkskjøretøy, luftfartøy mv. alltid vurderes opp mot gjeldende verneforskrifter i tillegg til motorferdselloven.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker er forvaltningsmyndighet etter verneforskriftene og behandler søknader om dispensasjon fra vernebestemmelser. Kommunen er forvaltningsmyndighet etter motorferdselloven, og behandler søknader i områder der denne loven gjelder.

For Femundslia landskapsvernområde, gjelder motorferdselloven fullt ut, og det er kommunen som behandler alle søknader om motorferdsel. Nasjonalparkstyret er likevel vernemyndighet etter forskrift om verneplan for Femundsmarka, vedlegg 3, vern av Femundslia landskapsvernområde.

I Femundslia landskapsvernområde gjelder følgende særskilte bestemmelser om motorferdsel:

- All kjøring skal skje hensynsfullt og kun på frossen og snødekt mark. Det er ikke tillatt med kjøring som fører til terrengskader eller skjemmende spor.
- Motorisert ferdsel på veiene til Svukuriset er forbudt, med unntak som fastsettes i forvaltningsplanen.

2.5.1 Søknader etter verneforskrift

Ved behov for motorisert ferdsel i verneområdene må det søkes dispensasjon fra verneforskriften. Søknaden skal sendes nasjonalparkstyret og inneholde:

- Navn, adresse og kontaktinformasjon
- Formål med transporten
- Kjøretøytype
- Kart over trase eller område
- Tidsrom og antall turer

2.5.2 Motorferdsel i utmarksnæring

Fastboende i Engerdal kommune som driver næringsmessig utmarksnæring, kan etter forskriftens § 5 første ledd bokstav d søke om tillatelse til bruk av snøscooter eller annet kjøretøy.

Dette gjelder kun ren næringsvirksomhet, f.eks.:

- Transport knyttet til drift og utleie av hytter som inngår i næringsgrunnlaget for et gårdsbruk
- Nødvendig transport av gjester, ved, utstyr og varer til slike hytter
- Tilsyn i forbindelse med næringsmessig jakt eller fiske som gir biinntekter av en viss betydning

Følgende faller utenfor bestemmelsen og kan ikke gis tillatelse etter bokstav d:

- Snøscootersafari og liknende turistaktivitet
- Generell turtransport av turister
- Transport som i seg selv er lønnsom for transportøren, men som ikke er knyttet til en næringsmessig utmarksnæring

Kommunen kan kreve dokumentasjon i form av næringsoppgave eller annen bekreftelse på at virksomheten faktisk drives som næring. Begrepet «utmarksnæring» skal tolkes restriktivt, i tråd med rundskriv T-1/96.

I tråd med forvaltningsplanen for Femundsmarka nasjonalpark kan det gis inntil 10 års tillatelse til snøscootertransport til utleiebuene, uavhengig av beliggenhet, dersom det er fast bosetting på bruket buene tilhører. Selv om motorferdselloven legger opp til at tillatelser normalt ikke bør gis for mer enn 5 år, legger Engerdal kommune til grunn at det kan gis inntil 10 års varighet når vernemyndigheten har åpnet for dette. Dette bidrar til økt forutsigbarhet for næringsutøvere i utmarka.

2.5.3 Transport til hytter og buer

For næringsvirksomhet knyttet til utleie av buer eller hytter i nasjonalparken, kan det søkes dispensasjon etter verneforskriftens § 5.3 d og e. Dette gjelder transport av:

- Ved, varer, materialer og utstyr til hytter
- Gjester i forbindelse med utleie

Slik tillatelse gis av nasjonalparkstyret. Tillatelse kan gis for inntil 10 år, og forutsetter at søker er fast bosatt i Engerdal kommune.

2.5.4 Uttransport av felt elg

Uttransport av felt elg innenfor nasjonalparkgrensen kan tillates etter forskriften § 5.3 b og c. Søknaden må sendes nasjonalparkstyret og inneholde:

- Dokumentasjon på tildelt jakt (periode, felt, kvote)
- Kart og oversikt over jaktfelt
- Kjøretøytype (helikopter eller beltegående elgtrekk)

Bruk av ATV med belter er ikke omfattet av verneforskriftene og må eventuelt vurderes særskilt etter naturmangfoldloven § 48. Elgtrekk må være lette, beltegående og benyttes på en måte som minimerer terrengslitasje.

2.6 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven stiller krav til bærekraftig bruk av naturen. Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn ved kommunens behandling av saker etter motorferdselloven, jf. [naturmangfoldloven § 7](#). Disse prinsippene fungerer som retningslinjer for lovtolkning og skjønnsutøvelse.

Vedtak om motorferdsel i utmark eller på islagte vassdrag skal inneholde en skriftlig begrunnelse som viser hvordan prinsippene er vurdert. Det gjelder særlig prinsippene om kunnskapsgrunnlaget og økosystemtilnærming og samlet belastning, men også de øvrige prinsippene skal inngå i vurderingen.

I samsvar med § 7 skal det fremgå av vedtaket hvordan vurderingene etter §§ 8 til 12 er gjort, og hvilken betydning de har hatt for beslutningen.

2.7 Søknad om dispensasjon til motorferdsel

Søknad om dispensasjon for motorferdsel skal primært leveres via elektronisk søknadsskjema eller sekundært via skriftlig søknadsskjema. Begge alternativer er tilgjengelig på Engerdal kommunes nettside. I søknaden skal det angis og vedlegges:

- Navn og fullstendig adresse på søker og ev. førere.
- Formålet med transporten.
- Opplysninger om kjøretøytype (snøscooter, terrengmotorsykel mv.).
- Hvilket kjøretøy som skal benyttes (registreringsnummer).
- Start- og endested.
- Tidsrom/tidspunkt for kjøring. Nødvendig antall turer det søkes om skal oppgis.
- Dato og underskrift.
- Søker skal om mulig benytte korteste vei og primært langs etablerte

veier/traséer. Det skal vedlegges en kartskitse hvor kjøretrasé er inntegnet med start- og stoppested.

2.8 Behandling av søknader

Det er opp til kommunen selv å bestemme om det er kommunestyret (eventuelt et annet folkevalgt organ i kommunen) eller administrasjonen som skal treffe dispensasjonsvedtak, innenfor de generelle rammene for delegering som kommuneloven oppstiller. Øverste myndighet i en kommune er kommunestyret jf. [kommuneloven § 5-3 første ledd](#). Kommunestyret kan etter § 5-3 tredje ledd delegere myndighet til andre folkevalgte organer eller til administrasjonen via kommunedirektøren

Prinsipielle saker må behandles av kommunestyret eller et annet folkevalgt organ, som for eksempel utvalg eller formannskap. Slike saker kan ikke delegeres til kommuneadministrasjonen, jf. [kommuneloven § 13-1 sjette ledd](#).

Kommunestyret delegerer avgjørelsesmyndighet av motorferdselsloven i henhold til lovendringen i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag 6. juni 2025, til kommunedirektøren.

Prinsippsaker behandles politisk av formannskapet i Engerdal kommune.

Saksbehandling av motorferdselssaker utføres av sektor for plan, teknikk og miljø.

2.9 Kjøretidsbestemmelser

Vintersesongen gjelder fra 1. november til og med 20. april, eller til og med 2. påskedag dersom denne kommer senere enn 20. april. I denne perioden skal kjøring kun foregå på godt snødekt mark eller islagte vann og vassdrag.

Sommersesongen (barmark) varer fra 1. juni til 31. oktober.

I perioden 21. april til 31. mai gis det som hovedregel ikke dispensasjon for motorferdsel, av hensyn til hekking, kalving og annen sårbar aktivitet i naturen.

2.10 Kjørebøker

Kjørebok blir utstedt av enten Engerdal kommune, nabokommuner (oppstarts kommune når kjøringen foregår i to kommuner) eller respektive vernemyndighet i forbindelse med gitt dispensasjon.

Når det stilles vilkår om kjørebok, skal alle utførte kjøreturer føres i kjørebok før kjøring.

Kjørebok med kjøretillatelse skal medbringes under kjøring og forevises ved kontroll.

Kjoreboken skal leveres inn etter endt kjøreoppdrag/-sesong og senest innen 15. mai for snøskuter og 1. desember for barmark. Den skal også leveres selv om det ikke er blitt utført kjøreturer. Dersom det er gitt flerårig tillatelse vil ny kjørebok bli utstedt først når innlevert kjørebok foreligger.

2.10.1 Kontroll av Kjorebøker

Statens naturoppsyn har etter motorferdselloven;

[§ 12 a](#) tredje punktum: I tillegg til fullmaktene i [naturoppsynsloven § 3](#) kan oppsynet kreve at fører av motorkjøretøy eller -fartøy viser fram dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen.

[§ 12 b](#) første ledd første punktum: Statens naturoppsyn kan ilegge overtredelsesgebyr hvis føreren ikke overholder bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

2.11 Forhold til grunneier og veieier

Motorferdselloven begrenser ikke grunneiers eller veieiers rett til å nekte eller begrense motorferdsel på egen eiendom etter gjeldende rettsregler. Den enkelte grunneier/veieier kan normalt nekte motorisert ferdsel på sin eiendom. Slike begrensninger gjelder likevel ikke for redningstjeneste og lignende som skjer i henhold til nødrettsreglene, eller for politiets bruk av motorferdsel hjemlet i såkalt generalfullmakt.

Søker har selv ansvar for å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier eller veieier før motorferdsel iverksettes. Slik tillatelse skal kunne dokumenteres ved behov.

Ved motorferdsel på statsallmenningen er Statskog SF grunneier, men det er Engerdal fjellstyre som gir grunneiertillatelse etter [fjellova § 12 tredje ledd](#). Statskog SF og eventuelt allmenningsstyret skal få anledning til å uttale seg før fjellstyret fatter vedtak.

For motorferdsel på kommunal eiendom er Engerdal kommune grunneier, men det er Engerdal kommuneskoger KF som gir grunneiertillatelse.

2.12 Forholdet overfor beitedyr

Store deler av utmarka i Engerdal benyttes som beiteområde, særlig for tamrein fra Elgå reinbeitedistrikt. Motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag skal utøves aktsomt og hensynsfullt, for å unngå skade eller ulempe for naturmiljø, mennesker og dyr.

I områder med beitedyr kan det settes begrensninger på motorisert ferdsel i perioder der

dyrene oppholder seg i området. Dette gjelder særlig i områder med tamrein, hvor forstyrrelser kan ha stor negativ innvirkning på reindrifta.

Alle som ferdes i områder der rein beiter, har plikt til å vise særlig aktsomhet og opptre på en måte som unngår unødig uro eller stress for dyrene, både under beiting, flytting og andre driftsaktiviteter. Det skal vises særskilt hensyn i perioder med brunst, kalving, merking, skilling og slakting, jf. [reindriftsloven § 65](#).

3 Kjøring som ikke behøver dispensasjon

3.1 Transport av jaktutbytte

Bruk av motorkjøretøy er tillatt i forbindelse med transport av jaktutbytte ved jakt på elg hjort og villsvin, jf. [motorferdsloven § 2 bokstav b](#). Utkjøring må begrenses til det nødvendig, og oppad til maksimalt antall fellingstillatelser. Det gis ikke adgang til transport av jegere og utstyr ut i jaktterrenget, eller utøvelse av jakten. Dersom det er behov for transport av annet enn jaktutbytte, må det søkes om tillatelse. Det vil imidlertid være adgang til samtidig transport av jegere og utstyr dersom turen likevel er nødvendig for å kunne transportere jaktutbyttet.

3.2 Materialtransport

Transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse er direkte hjemlet i [Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. § 3](#), og krever derfor ikke dispensasjon.

Bestemmelsen gjelder kun transport som er nødvendig for selve byggearbeidet, og det forutsettes at kjøringen begrenses i omfang og skjer i en avgrenset periode tilpasset en normal byggeprosess. Kjøring i forbindelse med vanlig vedlikehold omfattes ikke av § 3, og må vurderes etter forskriftens § 6.

Bestemmelsen gjelder også for byggearbeider som er unntatt søknadsplikt etter [plan- og bygningsloven § 20-5](#). I slike tilfeller må det kunne dokumenteres at tiltaket er meldt til kommunen, for eksempel ved kopi av byggemelding.

Kjøretider fastsatt i punkt 2.9 gjelder også for slik transport.

Ved bruk av forskriftens § 3 bokstav d skal følgende dokumentasjon foreligge:

- Kopi av byggetillatelse eller byggemelding

3.3 Opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker

Motorferdsel i forbindelse med opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker for allmennheten eller til konkurranseformål er direkte hjemlet i [forskriftens § 3 første ledd bokstav e](#), og krever derfor ikke dispensasjon. Dette gjelder kun på godt snøføre og tilrettelegging på barmark er ikke tillatt.

opparbeiding og preparering av skiløyper kan kun utføres av:

- Kommunen selv
- Hjelpekorps
- Idrettslag
- Turlag
- Turistbedrifter

Privatpersoner omfattes ikke av bestemmelsen. Grendelag og velforeninger omfattes heller ikke av bestemmelsen, med mindre de er registrert som foreninger der idrett eller friluftsliv inngår i formålsparagrafen. Det er altså et krav at formålet med virksomheten er knyttet til idretts- eller friluftaktivitet, ikke bare generell velforvaltning eller drift av hytteområder. Grendelag og velforeninger som ønsker å kjøre opp skiløyper må søke dispensasjon etter [forskriftens § 6](#).

Vilkåret om at løypene eller bakkene skal være åpne for allmennheten, eller være tilrettelagt for konkurranser, må være oppfylt. Eksempelvis kan løyper preparert av hoteller og turistbedrifter for egne gjester falle inn under unntaket, så lenge løypene også er åpne for allmenn ferdsel.

Kommunen kan påvirke omfang og trasévalg for løypepreparering gjennom planverk, som sti- og løypeplaner, jf. forskriftens § 3 annet ledd. Dette bidrar til å samordne tilretteleggingstiltak, hindre bruker- og arealkonflikter, og ivareta hensyn til friluftsliv, naturverdier og reindrift.

4 Dispensasjon til motorferdsel

4.1 Leiekjøring

Etter skriftlig søknad kan kommunen gi tillatelse til leiekjøring med snøskuter for fastboende som i ertvrvsmessig øyemed påtar seg følgende typer transportoppdrag:

- Transport mellom bilveg og hytte
- Tilsyn med privat hytte etter oppdrag fra eier
- Transport for massemedia på reportasjeoppdrag
- Transport av funksjonshemmede

- Transport av ved
- Transport etter dispensasjon gitt i medhold av forskriftens § 6

Leiekjøring krever kommunal tillatelse, og tillatelsen skal være personlig knyttet til den eller de som skal utføre kjøringen. Det kan gis tillatelse til inntil to sjåførere per løyve, og tillatelsen kan gis for en tidsbegrenset periode, normalt inntil tre år om gangen.

Hjemmelen for slike løyver er [forskriftens § 5 bokstav a](#).

Engerdal kommune har per i dag ingen fast soneinndeling eller forhåndsbestemt antall løyver for leiekjøring. Tidligere tillatelser er gitt spredt og etter behov, uten overordnet struktur eller kvoter. Vurderingene er gjort konkret i hver enkelt sak, med vekt på formål, hensyn til natur og friluftsliv, og søkerens tilknytning og kompetanse.

Ved behandling av søknader om leiekjøring vil kommunen normalt legge vekt på følgende forhold:

- Kjøringens omfang og nødvendighet
- Hensynet til friluftsliv, reindrift og dyreliv
- Omfanget av eksisterende løyver i området
- Sikkerhet og kompetanse hos sjåfør(er)

Kommunen forbeholder seg retten til å stille vilkår for trasévalg, kjøretider, rapportering og begrensning i kjøreomfang.

4.1.1 Oversikt over leiekjøringsløyver

Det har i begrenset grad vært tradisjon for organisert leiekjøring i Engerdal kommune utenfor Femundsmarka, selv om det finnes enkeltaktører som tilbyr slik transport. Som hovedregel bør leiekjøring benyttes der det er mulig, fremfor at det gis dispensasjon til enkeltpersoner for egen kjøring.

Engerdal kommune har per i dag tildelt følgende [leiekjøringsløyver](#):

1. Lillerøåsen og Rødalen – 3 løyver
2. Sorken og vestsiden av Femunden (Veslebuveika og Storbuvika) – 1 løyve
3. Sømådalen, Istern og Femunden – 1 løyve
4. Sømådalen, Langsjøen og Buvika – 1 løyve

Dersom en leiekjører har liten eller ingen aktivitet i løpet av løyveperioden, kan kommunen ved neste tildelingsrunde vurdere om løyvet bør omfordeles til andre aktuelle søkere.

Leiekjørere med gyldig løyve i nabokommuner kan etter søknad gis tillatelse til å kjøre inn i Engerdal kommune, forutsatt at:

- kjøringen gjelder fritidseiendommer, buer, setrer eller lignende i Engerdal

- traséen naturlig krysser kommunegrensen
- kjøringen har startpunkt i kommunen der leiekjøreren har løyve

Slike kjøringer krever alltid særskilt tillatelse fra Engerdal kommune.

Løyveinnehavere plikter å føre kjørebok og kunne fremlegge oversikt over kjøringen på fastsatt skjema ved forespørsel. Kjørebøkene skal leveres til Engerdal kommune innen 15. mai hvert år.

Manglende overholdelse av vilkår i løyvet kan føre til at løyvet inndras.

4.2 Varig funksjonshemming

Bevegelses- eller funksjonshemmede som har behov for transport med snøskuter, må søke kommunen om dispensasjon etter [motorferdsloven § 5 første ledd bokstav b](#). Kommunen kan bare gi slik dispensasjon ved dokumentert varig funksjonshemming. Det kreves legeerklæring som dokumentasjon, og skjema for legeerklæring finnes på kommunens nettside.

Personer som er bevegelseshemmede på grunn av høy alder eller midlertidig sykdom omfattes ikke av § 5 bokstav b, men må eventuelt vurderes etter forskriftens § 6 (særlige forhold).

Ved behandling av søknaden skal kommunen gjøre en konkret vurdering, der behovet for transport veies mot eventuelle skader og ulemper transporten vil medføre. Det skal legges særlig vekt på den særstilling funksjonshemmede har når det gjelder transportbehov. Det kan settes vilkår for antall turer, kjøretidspunkt mv., tilpasset behovet slik det er angitt i søknaden. Det henstilles til å bruke kommunens kjøretider som angitt i pkt. 2.9.

4.3 Transport av bagasje og utstyr til fritidsbolig

Kommunen kan gi tillatelse til eier av fritidsbolig (hytteeier) for transport av bagasje og utstyr mellom brøytet bilveg og hytte som ikke har vinterbrøytet adkomst.

Tillatelse etter [§ 5 første ledd bokstav c](#) gjelder kun transport av bagasje og utstyr – ikke persontransport. Det er likevel tillatt å ha med passasjerer når det er ledig plass sammen med bagasjen, og så lenge det ikke medfører ekstra kjøring.

Vilkår for tillatelse:

- Det kan kun gis tillatelse til hytteeier, inkludert nærmeste familie (ektefelle, samboer og barn – også voksne barn med familie).

- Andre personer, inkludert slektninger og venner, må evt. søke dispensasjon etter forskriftens § 6.
- Tillatelse gis for inntil 16 tur/retur per sesong over en periode på inntil 3 år, og traseen skal være entydig kartfestet i vedtaket.
- Det kan ikke gis tillatelse til kjøring til hytter med flere eiere eller til foreningshytter etter denne bestemmelsen.

Bruk av leiekjører:

Der det finnes tilgjengelig leiekjørerordning i området, skal denne benyttes fremfor egen kjøring. Kommunen vurderer derfor alltid om leiekjøring er tilgjengelig før tillatelse etter § 5 c gis.

Søknadsbehandling og gyldighet:

- Tillatelse gis normalt for én sesong av gangen, men kan ved behov gis for inntil tre år.
- Kjøretidene skal følge de rammene som er beskrevet i punkt 2.9 i retningslinjene.
- Kommunen kan stille ytterligere vilkår for å ivareta natur, friluftsliv og reindrift.

4.4 Kjøring i utmarksnæring for fastboende

Kommunen kan gi tillatelse til bruk av snøskuter for fastboende som har behov for motorisert transport i forbindelse med utmarksnæring, jf. [forskriftens § 5 d](#). Dette forutsetter at virksomheten er del av en reell næringsmessig aktivitet, med sikte på salg eller videreforedling av produkter eller tjenester.

For å vurdere om virksomheten har tilstrekkelig næringskarakter, kan kommunen kreve dokumentasjon, for eksempel i form av næringsoppgave eller annen relevant økonomisk informasjon.

Bestemmelsen kan for eksempel gi hjemmel for snøskuterkjøring i følgende tilfeller:

- Drift av utleiehytter som inngår som en del av næringsgrunnlaget for gårdsbruk, herunder transport av gjester og nødvendig tilsyn med hyttene
- Næringsmessig jakt og fiske, der aktiviteten drives som tilleggsnæring av en viss økonomisk betydning
- Annen næringsvirksomhet eller bedrift som oppfyller gjeldende lov- og forskriftskrav, forutsatt at det foreligger et reelt behov for motorisert transport i forbindelse med utmarksnæring

Begrepet utmarksnæring skal tolkes restriktivt. Virksomhet som kun gir biinntekter eller har et rent opplevelsese- eller turistformål, omfattes ikke. Dette innebærer at tilbud som

snøskuttersafari og annen turtransport for turister ikke faller inn under bestemmelsen, og skal dermed ikke tillates etter denne hjemmelen.

4.5 Transport av ved

Transport av ved som ikke er direkte hjemlet i [forskriftens § 3 første ledd bokstav g](#)), kan gis dispensasjon etter [§ 5 første ledd bokstav e](#)), og anses som en kurant grunn for motorferdsel i utmark.

Dette gjelder blant annet:

- Transport av ved fra egen eiendom til annet sted enn fast bopel (for eksempel fritidsbolig)
- Transport av ved fra andres eiendom, der ved er hogd med grunneiers tillatelse

Formålet med bestemmelsen er å legge til rette for vedtransport fra utmark, altså fra hogstplass eller vedteig, til bopel eller fritidsbolig. Transport av ved fra butikk eller fra parkeringsplass til hytte faller utenfor denne bestemmelsen. Behov for slik transport må eventuelt vurderes etter forskriftens § 5 bokstav c (transport av bagasje og utstyr til fritidsbolig) eller § 6 (særlige behov).

Krav til søknaden:

- Gyldig hogsttillatelse må vedlegges søknaden.
- Søknader uten hogsttillatelse vil ikke bli behandlet.

Som hovedregel gir kommunen dispensasjon for transport i samme tidsrom som hogsttillatelsen er gyldig. Transporten skal begrenses til det nødvendige, og skje fra hogstfelt til nærmeste brøytete bilvei. Dispensasjon kan gis for inntil tre år, avhengig av behov og hogstomfang.

Det er kun snøskuter som er tillatt brukt etter denne bestemmelsen.

Dersom søker ønsker å benytte annet kjøretøy, må det søkes dispensasjon etter forskriftens § 6 om unntakstilfeller. Det er ingen selvfølge at slik tillatelse gis og dersom det gis vil det være på strengere vilkår enn ved bruk av snøskuter.

4.6 Gruppeturer på snødekt mark

Beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede kan gis dispensasjon for gruppeturer med snøskuter, jf. [forskriftens § 5 f](#). Gruppeturer må være arrangert av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner og turmål må være definert.

Kommunen kan kun gi tillatelse til en gruppetur av gangen. Det innebærer at bestemmelsen ikke er ment for månedlige arrangementer eller liknende. Bestemmelsen gjelder kun transport som er nødvendig for å gjennomføre gruppeturer for mennesker som ellers har vansker med å ta seg ut i naturen på egen hånd. Kommunen må i sin vurdering av søknaden legge vekt på formålet med arrangementet. Som hovedregel skal snøskuterløyper benyttes fremfor dispensasjon.

4.7 Tillatelse ved særlige behov

Engerdal kommune kan i unntakstilfeller gi dispensasjon for motorferdsel i utmark etter [forskriftens § 6](#), dersom søkeren dokumenterer et særlig behov som ikke gjelder turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Bestemmelsen er en snever unntaksregel og skal praktiseres restriktivt.

§ 6 kommer til anvendelse ved transportbehov som ikke omfattes av [forskriftens § 2](#) (generelle unntak) eller [§ 5 første ledd bokstav a–f](#) (typetilfeller med fast praksis). Det gjelder for eksempel enkelte transportbehov på barmark eller særskilte formål på snøføre.

Ved vurdering av søknader skal kommunen:

- Vurdere formålet og dokumentert behov opp mot mulige skader og ulemper, jf. lovens formålsparagraf om å begrense motorferdsel.
- Spesielt vektlegge restriktiv praksis på barmark, og sikre at kjøringen skjer langs eksisterende traktorveier eller eldre kjørespor der det er mulig.
- Kreve at andre alternativer, herunder leiekjøring, er vurdert og forklart.
- Avvise søknader som gjelder fornøyleseskjøring eller rekreasjon, eller der behovet kan dekkes tilfredsstillende av leiekjører.

Antall tillatte turer vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og det skal fastsettes en øvre grense i vedtaket. Det kan gis dispensasjon for en periode på inntil tre år, der det foreligger klart dokumenterte behov som ikke kan løses gjennom leiekjøring.

Søkere med stort transportbehov oppfordres til å bruke leiekjøringsordningen i kommunen.

4.8 Bruk av luftfartøy

Ved nødvendig transport av materialer og utstyr til veiløse områder i sommerhalvåret anbefales bruk av helikopter. Kommunen oppfordrer til samordning av flyginger for å redusere belastningen på naturen.

Dispensasjon for landing og start med luftfartøy behandles etter [motorferdselloven § 6](#),

og kan gis der det foreligger særlige grunner. Loven gjelder kun for landing og start, ikke selve flygingen.

Det må foreligge et reelt og nødvendig transportbehov. Økonomisk lønnsomhet alene er ikke tilstrekkelig grunnlag. Det skal foretas en helhetsvurdering av behovet sett opp mot mulige skader og ulemper, i tråd med lovens formål om å begrense motorferdsel i utmark.

Ved tillatelse kan kommunen sette vilkår, for eksempel om luftfartøytype, antall turer og tidspunkt for flyging.

Bruk av luftfartøy innenfor reinbeitedistriktet krever avklaring med reindriftsnæringa i forkant.

4.9 Reaksjoner ved brudd på retningslinjer og vilkår

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer loven eller forskrifter, regler eller vilkår fastsatt i medhold av loven, eller medvirker hertil, er strafferettsansvarlig etter [lovens § 12](#).

En overtredelse av de kommunale retningslinjene kan føre til at gitte dispensasjoner oppheves med øyeblikkelig virkning og overtreder kan bli nektet dispensasjon for en viss tidsperiode.

Ved alvorlige eller gjentatte brudd kan kommunen i tillegg vurdere å anmelde forholdet til politiet.

4.10 Særlige vilkår og klagebehandling

Transport etter forskriftens § 3

Selv om tiltaket er direkte hjemlet i [forskriftens § 3 bokstav b–g](#) og dermed ikke krever dispensasjon, kan kommunen fastsette nærmere bestemmelser for kjøringen. Dette gjelder blant annet:

- avgrensning av områder og traseer
- sesonglengde og tidspunkt for kjøring
- krav til utstyr og framferd

Hjemmelen for dette følger av forskriftens § 3 andre ledd.

Vilkår ved dispensasjoner etter §§ 5, 5a, 5b og 6

- Ved dispensasjoner etter forskriftens §§ 5, 5a, 5b og 6 setter Engerdal kommune

følgende vilkår for å beskytte naturmiljøet og begrense konflikter:

- I perioden 21. april til 31. mai gis det som hovedregel ikke dispensasjon for motorferdsel, av hensyn til hekking, kalving og annen sårbar aktivitet i naturen.
- Kjøring skal følge fastsatte traseer, angitt i kart vedlagt dispensasjonen.
- Dispensasjonen skal medbringes under transport, og vises fram ved kontroll fra politi eller oppsyn.

Klage

Vedtak kan påklages til Statsforvalteren i Innlandet. Klagen sendes via kommunen innen 3 uker etter melding om vedtaket er mottatt.

5 Barmark

Motorferdsel på barmark i utmark er som hovedregel forbudt, jf. [motorferdselloven § 3](#). Enkelte bestemmelser åpner likevel for nødvendig nyttekjøring.

Etter [forskriftens § 2 bokstav a–e](#) er visse former for barmarkskjøring tillatt uten søknad, for eksempel offentlig tjenesteyting, redningstjeneste eller landbruksdrift. For andre formål kreves særskilt tillatelse fra kommunen etter [forskriftens § 6](#).

Terrenggående motorkjøretøy forårsaker betydelig slitasje og skade på naturen. Kjøring på myr, våtmark, og i områder med sparsom eller seinvoksende vegetasjon kan etterlate varige spor. På grunn av økende press på naturen og skader forbundet med barmarkskjøring, skal § 6 praktiseres enda strengere på barmark enn på vinterføre.

Tillatelse til barmarkskjøring kan kun gis i helt spesielle tilfeller, og etter en streng vurdering av vilkårene. Kommunen skal påse at alternative transportmåter er vurdert, og at kjøringen så langt som mulig følger eldre kjørespor. Bestemmelsen skal tolkes restriktivt.

Tillatelse etter § 6 kan gis for transport av materiell og utstyr, forutsatt at dette ikke med rimelighet kan gjennomføres på vinterføre. Søknaden må inneholde konkret beskrivelse av hva som skal fraktes og hvor mange turer som er nødvendige. Kjøring kan bare tillates langs traktorveier eller etablerte kjørespor.

Barmarkskjøring i forbindelse med utleie av hytter eller husvære til jakt og fiske anses ikke som et «særlig behov» etter motorferdsellovgivningen.

Transport av personer i forbindelse med utmarksnæring tillates ikke på barmark.